

רשות השירות
הלאומי-אזרחי
سلطة الخدمة الوطنية-مدنية
Authority for National-Civil Service

מדינת ישראל
מינהל עובדי הוראה
אגף תומכי חינוך והוראה

הפעלת מתנדבי השרות האזרחי קהילתי בחברה הערבית והדרוזית כתומכי חינוך והוראה במוסדות חינוך

הלכה למעשה

שנה"ל תשפ"ד | 2023-2024

אגף תומכי חינוך והוראה - מנהל עובדי הוראה:

גב' פרי יניב-אדרי - מנהלת אגף תומכי חינוך והוראה
גב' רינה דויד - רפרנטית ארצית תומכי חינוך והוראה
גב' ורדה מירקין - רפרנטית ארצית שרות אזרחי קהילתי
דר' רונית צונג - רפרנטית ארצית שרות אזרחי קהילתי

פרטי התקשרות:

אגף תומכי חינוך והוראה
מנהל עובדי הוראה

טלפון האגף: 073-3931355

רינה דויד - רפרנטית ארצית תומכי חינוך והוראה
050-6208800

rinadavi@education.gov.il

רפרנטיות ארציות:

ורדה מירקין

052-2263002

vardami@education.gov.il

דר' רונית צונג

050-6288988

ronitzu@education.gov.il

תוכן

1	תוכן
2	ברכת ראובן פינסקי - המנהל הכללי, הרשות לשירות הלאומי - אזרחי
3	ברכת פרי יניב-אדרי - מנהלת אגף תומכי חינוך והוראה, מנהל עובדי הוראה, משרד החינוך
4	מבוא
5	אגף תומכי חינוך והוראה - תפיסה ארגונית אסטרטגית
6	שירות לאומי אזרחי תפיסה ארגונית אסטרטגית
7	שירות לאומי אזרחי - חזון
8	נתונים בפריסה ארצית
10	עמותות הפועלות בחברה הערבית והדרוזית בשירות האזרחי הקהילתי
14	קליטה מיטבית של המתנדבות/ים במוסד החינוכי
15	ליווי המתנדבות/ים במהלך שירותם במוסד החינוכי
17	פיתוח מקצועי של המתנדבות/ים
18	הוקרה
19	המלצות לצוות החינוכי בעבודה עם מתנדבות/ים
20	קליטה מיטבית של המתנדבות/ים בגן הילדים
22	ליווי המתנדבות/ים
24	נספחים

ברכת מנהל הכללי השירות הלאומי-אזרחי

לכבוד

מנהלי מוסדות החינוך והחינוך הבלתי פורמלי

מאז היווסדו לפני למעלה מעשור, מהווה השירות האזרחי כלי מרכזי עבור הצעירות והצעירים בחברה הערבית והדרוזית לתרומה לקהילה ולחברה, זאת יחד עם היותו הזדמנות עבורם להתפתחות אישית ומקצועית.

במקביל למאמצים מתמידים לפיתוח תפקידי התנדבות נוספים ואיכותיים, אנו פועלים כל העת להעצים את המתנדבות והמתנדבים ולהביא לידי ביטוי את כישוריהם ויכולותיהם במהלך השנה. במסגרת הצורך למקסם את ערך ההתנדבות ולהכין את הצעירים לעתיד תעסוקתי מבטיח, אנו מלווים את תקופת השירות הן בהכשרות מקצועיות והן בהכשרות המעטפת.

לכם כמנהלי גופים המפעילים מתנדבים, תפקיד קריטי - בעל חשיבות גבוהה ביותר, להצלחת ההתנדבות והמתנדבים, ולהשתלבותם כחלק אינטגרלי ומהותי מצוותי המוסדות והארגונים בראשם אתם עומדים. החל מתהליך קליטת המתנדב, דרך בקרה וליווי מקצועי ומעצים לאורך השנה ועד שלבי ההכנה ליום שאחרי.

אנו שמחים להגיש בפניכם חוברת זו עם כלים שייסעו לכם לתהליך קליטת מתנדבי השירות האזרחי, הגדרת תפקידים והפעלתם המיטבית במוסד אותו אתם מנהלים. אני סמוך ובטוח כי תעשו שימוש מיטבי בחוברת זו ותפיקו ממנה את היישומים והתובנות אשר יביאו לכך שהמתנדבות והמתנדבים יחוו תקופה של תרומה משמעותית. במאמץ משותף, תחומי השירות במגזר הערבי והדרוזי ימשיכו להיות עוגן מרכזי לחיזוק החברה ולקידום עתידם של המתנדבים.

ברצוני להודות למנהלת אנף תומכי חינוך והוראה במשרד החינוך, פרי יניב-אדרי וצוותה על שותפות ונאמנות לאורך הדרך ועל הפקת חוברת זו, וכן למנהל מגזר ערבי ודרוזי ברשות אמיר אבו-עיסא וצוותו על עבודה ללא לאות לפיתוח וקידום השירות האזרחי בקרב צעירי המגזר הערבי והדרוזי.

תודותיי לכם מעומק הלב על הובלת המתנדבות והמתנדבים לאורך השנה כולה.
בברכת שנת התנדבות פורייה ומלאה בעשייה לימודית וחינוכית.

בכבוד רב,

ראובן פינסקי - המנהל הכללי

ברכת מנהלת אגף תומכי חינוך הוראה

לכבוד

מנהלי מוסדות חינוך

אנו גאים ושמחים להגיש לכם את חוברת הפעלת מתנדבי/ות השירות הלאומי אזרחי, שתלווה אתכם בדיוק משימות המתנדבות/ים ופעולותיהם במוסד החינוכי.

במארג היחסים הנרקם בין באי המוסד החינוכי מתפתחת מערכת שעיקרה שותפות והדדיות למען תלמידי המוסד החינוכי.

אנו בעולם תומכי החינוך וההוראה מאמינים כי מכוח שילובם של המתנדבים והמתנדבות המערכת כולה תועשר בידע, ביכולות ובאיכויות אותם מביאים המתנדבות והמתנדבים למוסדות החינוך.

במערך זה יש לתת את הדעת מחד על המתנדב/ת באשר לידע ולכישורים ומאידך לצרכים ולדיוק המשימות להם הם נדרשים במהלך שהותם במוסד החינוכי.

כמו כן, לסביבת העבודה יש השפעה מכרעת על אופן שילובם של המתנדבות/ים ומידת הצלחתן/ם.

נודה על תשומת ליבכם מנהלי המוסדות לנוכחותם של המתנדבות/ים, למעקב חינוכי פדגוגי אחר פעולותיהן/ם, לחיבורן/ם לצוותים החינוכיים ולהוקרת נוכחותן/ם ושותפותן/ם המלאה במוסדות החינוך.

בחוברת זו תוכלו למצוא הנחיות, המלצות וכלים לכניסה מיטבית, של המתנדבות/ים. חשוב, להנגיש לתומכי חינוך והוראה, את המרחב הבית ספרי ולהציג בפניהם את אורחות החיים בבית הספר ואת כללי האתיקה.

חשוב לספק להם מקום להיות בו עם תלמידים וחשוב ביותר להראות להם כי הם רצויים וכי הם חלק מן הקהילה הבית ספרית.

מחקרים רבים תומכים בידיעה כי, דרך קבלת המתנדב/ת בחדר המורים ובקרבת הצוות היא שתכתוב את המשך הפעילות ואת אופייה. עלינו להבין את האחריות שלנו כאנשי חינוך לקידום שיתופי פעולה מיטביים, שפעמים רבות יבטיחו המשכיות לפעולה לאורך שנים.

אנו מקווים שתוך עיון בחוברת, תמצאו אותה שימושית ושתפיקו את המירב מתומכי ההוראה הפועלים אצלכם במוסד החינוכי.

בברכה,

פרי יניב-אדרי

מנהלת אגף תומכי חינוך והוראה משרד החינוך

מבוא

אנשי חינוך יקרים,

מנהלי אגפי ומחלקות חינוך ברשויות, מנהלי מוסדות חינוך בתי ספר וגנ"י וכל העוסקים במלאכת החינוך.

אנו רואים בכם אנשי החינוך שותפים מלאים לשילובם המיטבי ולמיצוי יכולותיהם של המתנדבות/ים במוסדות החינוך מחד ומאידך רואים את תרומתכם לחיזוק ערך ההתנדבות והמעורבות החברתית קהילתית של המתנדבות/ים כחלק מקיום חברה אזרחית איתנה.

כיום פועלים כ-3500 מתנדבות/ים-תומכיות/ים חינוך והוראה מהחברה הערבית והדרוזית במערכת החינוך, הן/ם משולבות/ים במוסדות החינוך בחברה הערבית בכל שלבי הגיל וברשויות נרחבות. מתנדבות/ים מגיעות/ים לתקופה של שנה/שנתיים מתוך רצון לתרום לקהילה בה גדלו והתחנכו ולמעשה מהוות/מהווים דוגמה לתלמידי המוסד החינוכי מעצם פעולתם זו.

חוברת זו המוגשת לכם תפתח בפניכם צוהר לעולם המתנדבים והמתנדבות בשרות הלאומי אזרחי המקיימים את התנדבותם בחברה הערבית. יובהר כי כל האמור פה הינו תוצר משותף של גף תומכי חינוך והוראה במטה משרד החינוך והרשות לשרות אזרחי.

בחוברת זו תוכלו למצוא רקע ובסיס חזוני ופדגוגי לטובת שילוב מיטבי של המתנדבות/ים במוסדות החינוך וכן תחשפו למעטפת הרחבה לה זוכים המתנדבות/ים טרם הגעתן/ם למוסדות החינוך ובמהלך שהותם בו.

וכן יוגשו כלים והנחיות לשילוב מיטבי של המתנדבות/ים בבחינת עוגנים לפעולה היכולים לשרת אתכם מנהלי המוסדות ואת הצוותים החינוכיים בהפעלת המתנדבות/ים במוסדות החינוך.

עיקר פעולותיהן/ם בא לידי ביטוי בצמצום פערים לימודיים חברתיים, במהלך יום הלימודים הסדיר במערכת ידועה מראש ולאורך ימי השבוע וזאת מול קבוצות תלמידים קבועות הנקבעות ומובלות ע"י הצוות החינוכי.

אנו ממליצים על קריאת החוברת בעיון ובוודאי נודה על יישום האמור. בחלקים בהם מופיעים הנחיות הנוגעות לחזור מנכ"ל יש לפעול בהלימה.

אגף תומכי חינוך והוראה תפיסה ארגונית ואסטרטגית

"אגף תומכי חינוך והוראה" הוקם במינהל עובדי ההוראה במטרה להיטיב את עבודת תומכי ההוראה, להרחיב ולדייק אותה למען התלמידים, צוות המורים ותומכי ההוראה עצמם. תומכי חינוך והוראה הם כוח תוספתי הפועל במוסדות החינוך שאינו מועסק על ידי המשרד, והם כוללים משרתים, משרתי שירות לאומי, שירות אזרחי ושנת שירות, סטודנטים ומתנדבים המגיעים באמצעות הרשויות או עמותות מתנדבים.

התומכים מהווים כוח תוספתי משמעותי בעל ערך ייחודי המעניק הזדמנות למערכת החינוך לגיוון, למינוף, ליצירת קשרים משמעותיים עם תלמידים ולמתן מענה דיפרנציאלי לימודי וחברתי. זוהי גם הזדמנות נפלאה לקהילה לקחת חלק במשימת עיצוב דור העתיד.

התומכים מגיעים למוסדות החינוך מכל שלבי הגיל והמגזרים, ועבודתם מאופיינת ביחס אישי ובראייה מכילה. הם עובדים עם קבוצה קטנה או לצד איש צוות במוסד החינוכי. החיבור וגיוס תומכי חינוך והוראה, למוסדות החינוך נעשה גם באמצעות מערכת תומכי חינוך והוראה.

קישור למערכת תומכי חינוך והוראה:

<https://apps4.education.gov.il/jobNet/tomech/tomech-home-page>

בית ספר הקולט מתנדבים ומתנדבות או מעוניין להגדיל את מספר המתנדבים הפעילים בו, נדרש להגדיר את הצרכים שלו ולפנות למתנדבים בהתאם.

חוזר מנכ"ל - נספח א':

כניסת המתנדבים למוסד החינוכי מושתתת במוסד בחוזר מנכ"ל המתווה תהליכים בכניסתם. מתנדבים במוסדות חינוך – תומכי חינוך והוראה, חשון תשפ"ב אוקטובר 2021

<https://apps.education.gov.il/mankal/Horaa.aspx?siduri=374>

על המוסד החינוכי להיערך לקליטתם, להגדיר את הצרכים, לטייב את שיבוצם למען קידום התלמידים, ללוות אותם בתהליך עבודתם ולהעניק להם תחושת שייכות ומעורבות במוסד החינוכי.

מאגר יחידות הוראה במרחב הפדגוגי:

המתנדבים יפעלו בסביבה בית ספרית וקהילתית, מכאן חשוב להכשיר את הלבבות, לשתף את קהילת ההורים בערך המוסף בכניסתם לתמיכה בתלמידים ובכך שהם מלווים ע"י הצוות החינוכי במוסד החינוכי.

מגוון בעלי התפקידים העובדים עם המתנדב בבית הספר עשוי להשתנות בהתאם למשימות שהוגדרו למתנדב ובהתאם למנגנון הפעלתו.

להלן קישור למאגר יחידות הוראה במרחב פדגוגי, לשימוש המתנדב / המורה שפותחו באגף תומכי חינוך והוראה:

[/https://pop.education.gov.il/teaching-supporters](https://pop.education.gov.il/teaching-supporters)

חוברת זו תציע למנהל המוסד החינוכי ולמתנדב, איך מבצעים זאת באופן מיטבי לטובת תיעול התהליכים וטיובם.

שירות לאומי-אזרחי

תפיסה ארגונית אסטרטגית

מתנדבי /ות השירות הקהילתי אזרחי פועלות/ים בחברה הערבית במוסדות חינוך על פני שלבי הגיל השונים. בעבודת המתנדב/ת קיים פוטנציאל גדול לסייע בקידום האקלים הבית ספרי, בהעלאת הישגי התלמידים ובקידום החינוך החברתי. בעצם נוכחותם במוסדות החינוך, המתנדבות/ים משמשות/ים דוגמא אישית במעורבות חברתית למען הקהילה ומסייעות/ים בטיפול ערך זה בקרב התלמידים. כמי שרק לאחרונה סיימו את לימודיהם התיכוניים וקרובים בגילם לתלמידים, המתנדבות/ים נדמות/ים פעמים רבות כ"אחים ואחיות גדולים" עבור התלמידים אליהם ניתן לפנות לסיוע בלימודים, לייעוץ ולאזון קשבת.

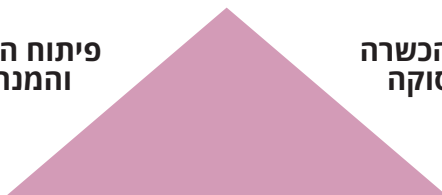

המתנדבות/ים השותפות/ים במיזם זה, זוכות/ים בהעצמה אישית משמעותית החל מתהליך ההכשרה המקצועי שהן/ם עוברות/ים וממשיך בפעילויות ההדרכה והליווי אותן הן מקיימות/ים במוסדות החינוך.

תוכנית זו, כפעילות של המגזר האזרחי במדינה, תשפיע לאורך זמן, הן בקידום החברה הערבית והן בהשפעתה על החברה הישראלית בכלל, תוך חיזוק תחושות השוויון, התרומה לקהילה ופיתוח התרבות הדמוקרטית.

פיתוח האישיות
והמנהיגות

הכנה והכשרה
לתעסוקה

שירות בקהילה

שירות לקהילה

מטרתה המרכזית של ההתנדבות היא מתן שירות לקהילה ולציבור הרחב במקומות בהם נדרשים לשירות זה. במהלך תקופת התנדבות, רוכשות/ים המתנדבות/ים כלים וניסיון מקצועי שיוכלו לשמש אותן/ם בעולם התעסוקה העתידי. לפיתוח אישיות ומנהיגות במהלך שנת ההתנדבות, נחשפות/ים המתנדבות/ים לכלים התורמים להעצמה אישית.

מטרות עיקריות בהכשרת המתנדבים/ות בשירות האזרחי כבוגרים

- הקניית ידע, מיומנויות וערכים שיאפשרו השתלבות בחיים הבוגרים באופן עצמאי
- העצמה אישית ואיתור החוזקות האישיות, למימוש הפוטנציאל של כל מתנדב ומתנדבת.
- חיזוק המודעות למעורבות חברתית ואחריות קהילתית תוך מתן כלים המהווים דוגמא אישית במוסדות החינוך בשנת ההתנדבות ובקהילה בחייהם הבוגרים בהמשך.

נתונים בפריסה ארצית

אנשי חינוך יקרים

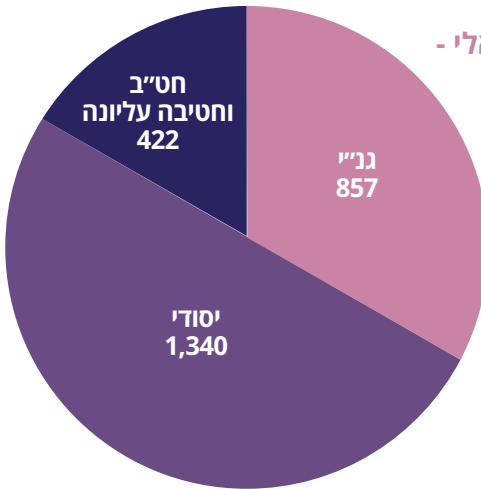
תוכלו להתרשם מחלוקת המתנדבות/ים בפריסה ארצית -
להלן חלק מנתוני תשפ"ג

- חלוקת המתנדבות/ים בחינוך הפורמאלי - בחלוקה עפ"י שלבי הגיל
- חלוקת המתנדבות/ים בחינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי
- חלוקת המתנדבות/ים על פי עמותות הפועלות בשירות האזרחי קהילתי

מערך המתנדבים/ות בחינוך הפורמאלי -

חלוקה על פי שלבי הגיל

סה"כ 2,619

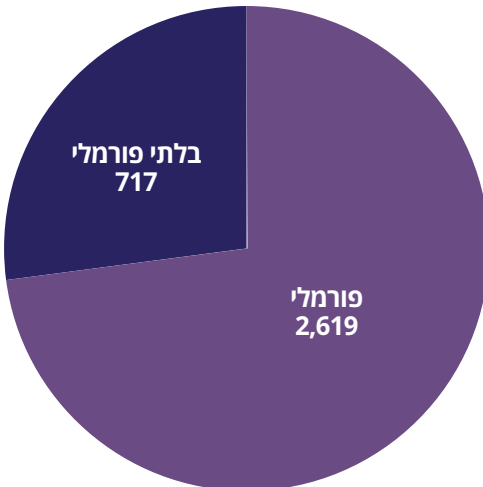

מערך המתנדבים/ות

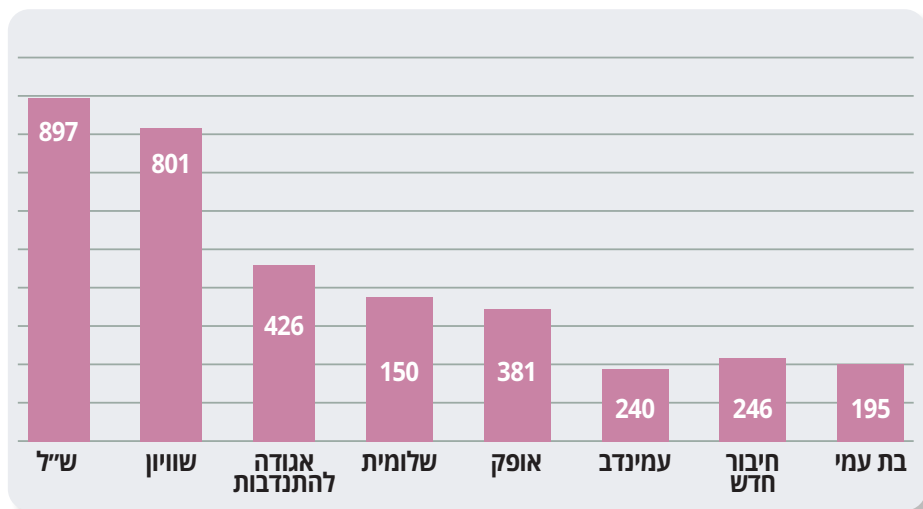
חלוקה על פי

החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי -

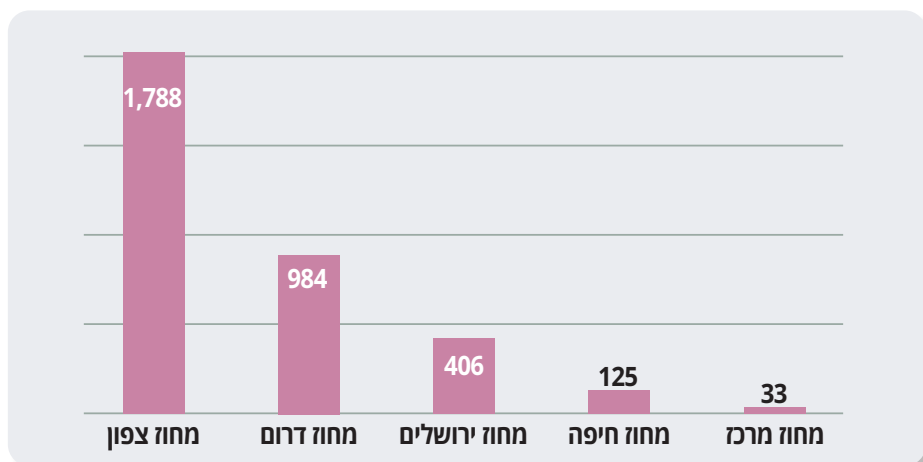
סה"כ 3,336

חלוקת מתנדבות/ים בפריסה ארצית על פי עמותות

כמות מתנדבות/ים בפריסה על פי מחוזות חלוקת יישובים עפ"י מחוזות נמצאת בנספח ו'

עמותות הפועלות בחברה הערבית והדרוזית בשירות האזרחי הקהילתי:

עמותת ש"ל - שילה לשירות לאומי - אזרחי הוקמה בשנת 2000 על ידי אנשי מקצוע מתחומי מנהל עסקים, חברה, חינוך ורווחה. העמותה מוכרת על ידי הרשות לשירות אזרחי לאומי כ"גוף מוכר" במדינת ישראל ודרכה ניתן להתנדב לשירות הלאומי העמותה מפעילה מעל אלפיים מתנדבים מד"י שנה בכל תחומי השירות הקיימים ובפריסה ארצית.

לעמותה מערך רכזות וצוות מנהלה מקצועי ומנוסה שמעניקים ליווי אישי ומעטפת סוציאלית תומכת, בכך מאפשרת לצעירים וצעירות ללא הבדל דת גזע ומין להתנדב ולתרום למדינה ולחברה וכן לפתח עצמאות אישית והכנה לחיים עצמאיים.

ש"ל- שירות לאומי | www.slo.org.il

עמותת "חיבור חדש" עוסקת בהפניית מתנדבים מכלל מגזרי החברה הישראלית לשירות לאומי משמעותי, במשרדי ממשלה, מוסדות חינוך ובריאות, גופי בטחון פנים ועוד. העמותה פועלת להגברת מעורבות חברתית, מנהיגות, חינוך, ערכים ורגישות חברתית לכל חלקי החברה הישראלית באמצעות פעילויות התנדבותיות ללא הבדלי דת גזע ומין. לשירות הלאומי-אזרחי יש מקום נכבד וחשוב בהתפתחותם החינוכית של בני הנוער העומדים לאחר סיום הלימודים בתיכון בפני צומת משמעותי בו הם בוחרים את המסלול להמשך חייהם.

העמותה פיתחה תשתית מקצועית לאיתור מתנדבים והשמתם לתפקידים בעלי משמעות, והיא מלווה את המתנדבים באופן פרטני וקבוצתי לאורך תקופת שירותן, בשיתוף פעולה עם רשות השירות הלאומי-אזרחי, מתוך תשומת לב לשני דגשים מרכזיים: מחויבות חינוכי - הקנית ערכים חינוכיים וחברתיים של דאגה לזולת ורגישות חברתית, וחיבור בין מגזרים שונים בחברה. רגישות חברתית- מתן תמיכה שמטרתה ליצור שוויון הזדמנויות בין המתנדבים השונים לאורך תקופת השירות.

חיבור חדש | www.hibur-hadash.org.il

"עמותת אופק" לקידום מתנדבים צעירים בישראל היא ארגון לשינוי חברתי וגוף מוכר לשירות לאומי. העמותה הוקמה בשנת 2014, כיוזמה משותפת של קרן רש"י ועמותת מרכז מעשה.

עמותת אופק רואה בשירות הלאומי פלטפורמה **מבטיחה, ואפילו, מנצחת**, שבכוחה להגביר את סיכויי ההצלחה של צעירים בישראל ולהוביל אותם להתפתחות, למנהיגות ולהגשמה. אנו מאמינים כי השרות הלאומי הוא כלי רב עוצמה המקדם השתלבות של צעירים בחברה, מאפשר בניית חוסן חברתי ויצירת ערבות הדדית בין צעירים מכל הקבוצות והמגזרים בארץ.

העמותה פועלת לגיוס, מיון והשמה של מתנדבי השירות הלאומי, כאשר הדגש העיקרי לפעילות העמותה הוא המתנדב עצמו, הליווי הנדרש ותהליכי ההכשרה ורכישת הכלים המיטביים אשר יאפשרו לצעירים להשתלב באזרחות באופן איכותי ומשמעותי.

חזון: חברה בה לכל הצעירים בישראל הזדמנות שווה להתפתח, לחלום ולממש פוטנציאל ללא חסמים ותיג.

www.ofekmashu.org.il | עמותת אופק

"העמותה לשוויון חברתי" הוקמה במטרה לקדם את שילובם של צעירי בני המגזר הלא יהודי (מוסלמים, נוצרים, דרוזים, צ'רקסיים). בחברה הישראלית וזאת באמצעות פעילותם במסגרת השירות האזרחי-לאומי.

העמותה לשוויון חברתי פועלת לנישור הפערים החברתיים לקידום הערבות ההדדית ולצדק חברתי בחברה הישראלית בכלל ולמגזר הלא יהודי בפרט. זאת

מתוך רצון להביא לשוויון הזדמנויות לכל צעירי החברה הלא יהודיים בחברה הישראלית אשר להם פטור מחובת שרות צבא תוך הכנתם לשירות התנדבותי אזרחי בקהילה לתועלת הציבור ולמעבר מחברת תלמידים (בי"ס התיכון) לחברה האזרחית במדינה. הן לאקדמיה והן במתן הכוון לאופק תעסוקתי וזאת עם תום השירות האזרחי שלהם.

העמותה לשוויון חברתי הוקמה במטרה לקדם את שילובם של צעירי החברה הערבית בחברה הישראלית באמצעות פעילותם במסגרת השירות האזרחי-לאומי. אופק תעסוקתי וזאת עם תום השירות האזרחי שלהם.

פעילות הסברתית רחבה במטרה להציג בפני צעירים בני מיעוטים את ההזדמנות להשתלב בחברה ולזכות בשוויון חברתי אמיתי וצודק.

Yk.amuta@gmail.com | העמותה לשוויון חברתי ושירות לאומי

"עמותת שלומית" הוקמה בשנת 1993 על מנת לאפשר לצעירים וצעירות מכל גווי החברה הישראלית, שקיבלו פטור משירות צבאי, לתרום ולהשתלב בחברה. עד להקמתה של שלומית, השירות הלאומי היה מיועד לבנות דתיות בלבד. מאז הקמתה, שירתו בשורותיה למעלה מ-50,000 מתנדבות ומתנדבים, יהודים וערבים, חילונים, מסורתיים ודתיים.

כיום משרתים בעמותה 3350 מתנדבות ומתנדבים, הפרוסים בכ-250 ישובים בכל רחבי הארץ.

החזון - עמותת שלומית תמשיך להיות שותפה בבניית אזרחות טובה בחברה רב תרבותית ותהווה בבואה של החברה הישראלית במיטבה.

שלומית- עמותה להפעלת מתנדבי שירות לאומי | www.shlomit.org.il

"האגודה להתנדבות" (ע"ר) ייסדה את השירות הלאומי בישראל, לפני 52 שנה ומאז הפכה לאחד הארגונים המשפיעים בישראל בזירת היזמות והמעורבות החברתית. באמצעות מגוון התוכניות החברתיות של 'האגודה להתנדבות', פועלים כ-10,000 מתנדבים/ות ופעילים חברתיים מידי שנה בפריסה ארצית. 150,000 בוגרי האגודה מיום הקמתה הם השליחים שפעלו ופועלים לחיזוק חוסנה של החברה הישראלית.

מטרות האגודה להתנדבות:

- לחזק את החוסן החברתי של מדינת ישראל באמצעות התנדבות בכלל ושירות אזרחי/ לאומי בפרט.
- לעודד ולקדם מעורבות חברתית בקרב החברה הצעירה בישראל.
- לפתח זהות אישית ותחושת שייכות המקדמות תפיסה של חברה ישראלית משותפת.
- להעצים את מתנדבי ומתנדבות האגודה ולבנות עבורם מעטפת תומכת המקדמת מוביליות חברתית וכלכלית.

המערך הערבי של האגודה להתנדבות פועל בפריסה ארצית ממסעדה בצפון יועצות קריירה ועד ביר הדאג' בדרום בשני מחוזות נפרדים בליווי של רכזים, ועו"ס מותאמת אוכלוסייה. במהלך העשור האחרון, זכינו ללוות למעלה מ-1,200 צעירים וצעירות בחברה הבדואית, ערבית ודרוזית מידי שנה במגוון רחב של תוכניות.

האגודה להתנדבות | www.sherut-leumi.co.il

"בת עמי" פועלת לקידום שינוי חברתי, ערכי הערכות ההדדית והצדק החברתי על ידי הפעלת מתנדבים בתוכניות של הכנה לשירות, תכניות של שירות לאומי-אזרחי והמשך ליווי אחרי שירות. בת עמי שמה דגש בכל תכניותיה על התנדבות, מנהיגות, העצמה ועשייה, תוך מתן הזדמנויות שוות לכלל בוגרי י"ב המעוניינים לשרת בשירות הלאומי.

בנות ובנים, דתיים וחילוניים, יהודים וערבים, עולים וותיקים, נוער בסיכון ובעלי מוגבלויות, יוצאים לחיים מנקודת זינוק שווה ומשתלבים בלב העשייה של החברה הישראלית.

www.bat-ami.org.il | בת-עמי

"עמותת עמינדב" החברה הערבית והדרוזית. השירות מאפשר לצעירי החברה, להתנסות ולהיות מעורבים בעשייה קהילתית - חברתית בתוך החברה ובמקומות הקשורים לאופיה הייחודי של החברה.

"עמותת עמינדב" מציעה מסלול שרות לאומי לחברה הערבית דרוזית בצפון ובדרום. הצעירים/ות מתנדבים/ות במגוון רחב של תפקידים: במערכת החינוך הפורמלית והלא פורמלית, ברווחה, בבריאות, בביטחון, בעמותות ועוד. המתנדבים שייכים לכל הקשת של החברה הערבית בישראל, הם מגיעים מהערם, מהכפרים והפזורה, מוסלמים, דרוזים, בדואים נוצרים וצירקסים, כולל קבוצות ייחודיות של צעירים בסיכון ובעלי מוגבלויות.

הייחודיות של **"עמינדב"** הוא הרצון לייצר ליווי מדויק לכל אוכלוסייה. לכן, במערך הערבי-דרוזי כל אזור מלווה על ידי רכז או רכזת מתוך האזור, היישוב והאוכלוסייה. הרכזים מלווים את המתנדבים משלבי האיתור והמיון ועד לאחר סיום ההתנדבות. גם יועצות הקריירה, שפועלות יחד עם הרכזים ומלוות את המתנדבים לפיתוח אישי והכנה לעולם האזרחות מגיעות מתוך היישובים בהם המתנדבים פועלים.

www.aminadav.org.il | עמינדב - אגודה תורנית להתנדבות

קליטה מייטבית של מתנדב/ת במוסד החינוכי:

שלבים בגיוס וקליטת המתנדב/ת במוסד החינוכי:

רשימת מטלות שעל המוסד החינוכי ועל המתנדב/ת לבצע טרם תחילת פעילותו במוסד:

משימה	בוצע בתאריך	אחראי לביצוע
ראיון היכרות עם מנהל בית ספר, או מי מטעמו-הכרת חזון בית הספר, נהליו וייחודו		
היכרות בין המתנדב/ת ואחראי המתנדבים		
מילוי טפסים אישיים והחתמתם - נספח ד'		
הגדרת מרחבי הפעילות שבהם יכול/ה המתנדב/ת לפעול		
היכרות עם אנשי צוות הרלוונטיים לעבודה עם התלמיד: מחנך, מורה מקצועי ...		
הגדרת נהלי עבודה (הגעה, קוד לבוש, מילוי דוח נוכחות..)		
בניית תוכנית עבודה אישית (כיתה ומערכת שעות)		
קביעת לוח זמנים למפגשים עם המתנדב/ת לאורך השנה		
ארגון תומך חינוך והוראה (המושגת על חוזר מנכ"ל)		

ליווי המתנדבות/ים במהלך שהותם במוסדות חינוך:

היכרות ואתיקה

שיחות אישיות

למתנדבות/ים חשובה מאוד התחושה שהן/ם משמעותיות/יים בתפקידן/ם, שיש ביכולתן/ם לשפר ולהשתפר ושאפשר לבחון את מידת הצלחתן/ם בפעילות על פי מדדים מוגדרים. השיחות האישיות הינן, חלק חשוב בתהליך הליווי של המתנדבות/ים והן משקפות את תפקוד המתנדב/ת ביחס לתפקיד שהוגדר לה/ו. רצוי לאפשר למתנדב/ת להעלות את תחושותיה/יו ואת מחשבותיה/יו ביחס למוסד חינוכי ולצוות. תהליכי משוב הערכה והקשבה אישית, מעבירים מסר של מקצועיות ומעניקים למתנדב/ת תחושה שעשייתה/ו חיונית ומשמעותית.

חשוב לערוך שיחות עם המתנדבים בהזדמנויות שונות, במפגש פרטני ובמפגש קבוצתי. מוצע כי השיחות האישיות יכללו שיחת היכרות, שיחה אחת לפחות לצורך משוב ומעקב וכן שיחת סיכום. מוצע ששיחות קבוצתיות יתקיימו לפחות פעמיים בשנה לצורך שיתוף והיוועצות.

יובהר, כי מטרת השיחות הינה לתת במה למתנדב/ת מחד ולמורה המלווה מאידך.

דוגמאות לשאלות:

- משהו טוב שאת/ה רוצה לספר עליו?
- עם אלו אתגרים את/ה מתמודד?
- איך התקשורת שלך עם המחנכת איתה את/ה עובד/ת?
- האם המשימות שניתנות לך ברורות?
- האם אנשי הקשר זמינים עבורך ונותנים לך מענה?
- האם את/ה מרגישה שייך בביה"ס? האם נעים לך בחדר המורים?
- מה חסר לך בעבודתך?
- האם תרצי/ה לשתף ביוזמה שהיית רוצה לקדם?
- האם ההכשרות מקדמות ונותנות לך כלים לעבודה עם תלמידים ולך באופן אישי?
- למידה סביב מקרה שהמתנדב/ת היה מעורב בו.

המערכת הבית ספרית היא מערכת מורכבת, שרבים בה התפקידים והמשימות. לאורח הבא מן החוץ, מערכת זו עלולה להיראות מבלבלת, חשוב שהמתנדב/ת ת/ידע מי הכתובת לפניות לצד זאת, בעלי תפקידים בבית הספר צריכים להיות מודעים, לנוכחותן/ם המשמעותית ככוח תוספתי, ככוח עזר במעשה ההוראה. מגוון בעלי התפקידים העובדים עם המתנדב/ת בבית הספר עשוי להשתנות בהתאם למשימות שהוגדרו למתנדב/ת ובהתאם למנגנון הפעלתו. עם זאת, קיימים בעלי תפקידים עיקריים שעל המתנדב/ת להכיר עם כניסתה/ו למרחב הבית ספרי.

אחראי התנדבות

- בירור צרכים מדויקים של בית הספר.
- הכשרת הלבבות: שיח עם חדר מורים בנושא המתנדבים ומקומם בבית הספר.
- כניסה מיטבית של המתנדבים - השמה מדויקת של המתנדב/ת למורה ולתלמידים.
- בניית תוכנית אישית לכל מתנדב/ת: שעות מדויקות, פרטי השמה, פרטי משימה אחריות ארגונית לוגיסטית: מקום ישיבה, עדכון לגבי היעדרות הכיתה וכו'.
- ליווי שוטף: שיחות אישיות, מפגשי מתנדבים, פתרון בעיות של המתנדבים ושל הצוות בעבודה איתם.
- קשר שוטף עם עמותות ועם הרשות לפי צורך.
- הוקרה ופרדה מכובדת, הזמנה לאירועים.

מחנך הכיתה:

- המחנך הוא המזהה את הצרכים של תלמידי כיתתו, את פוטנציאל התמיכה ואת השפעת החיבור.
- העלאת הצורך בתומך הוראה לתלמידים הזקוקים לכך בפני אחראי המתנדבים.
- סיוע לאחראי המתנדבים בהשמה מדויקת.
- סיוע לאחראי המתנדבים בבניית תוכנית למתנדב/ת בעבודתו עם תלמידי הכיתה.
- עדכון ההורים וקבלת אישור לעבודת התלמיד עם המתנדב/ת.
- קשר שוטף עם המתנדבים העובדים עם תלמידי הכיתה לבירור קשיים ומסקנות.
- מוודא שההתנדבות וההשמה נכונות לשני הצדדים ומעדכן את ההורים ואת הצוות לפי הצורך.

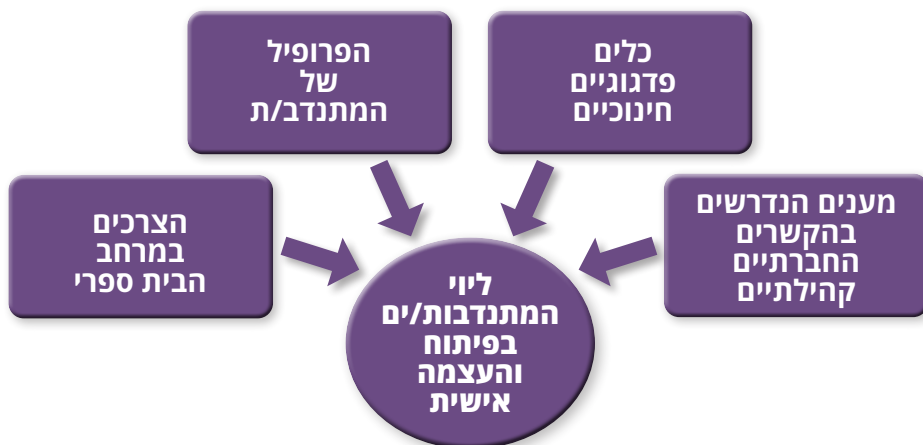
מורה מקצועי - תמיכה לימודית:

- כשהסיוע של המתנדב/ת הוא לימודי, חשוב שהמורה המקצועי יעמוד איתה/ו בקשר שוטף להגדרת המשימה ולהכוונה לצורכי התלמיד וכן יכין חומרי למידה מותאמים.
- פניה למחנך או לאחראי המתנדבים לבקשת הצמדת מתנדבים בתחום הדעת לתלמידים הזקוקים לכך.
- סיוע לאחראי המתנדבים בהשמה ובבניית תוכנית לתלמידים הרלוונטיים.
- הכנת חומרי למידה לעבודה של המתנדב/ת עם התלמיד.
- קשר עם המתנדב/ת לבחינת ההתקדמות והעבודה המשותפת.

פיתוח מקצועי של מתנדבות/ים

כל מתנדב/ת עובר/ת תכנית הכשרה וליזון.

תוכנית ההכשרה מתבססת על תכנים הבנויים מראש ולוקחת בחשבון:

תכנים בפיתוח המקצועי של המתנדבות/ים:

• ההכשרה מתבצעת תוך הקשבה מלאה לצרכי המתנדב/ת, בניסיון לשפר ולהעשיר את "ארגז הכלים" שבו היא/הוא משתמש/ת במרחב הבית ספרי ובפיתוח האישי שלה/ו בעתיד וכן, מתקיימת גמישות במתודת העברת התכנים.

הוקרה

מטרת ההוקרה, היא להעניק למתנדבים את ההרגשה כי תרומתם חשובה ומשמעותית.

להלן מספר הצעות לביצוע ההוקרה:

- פרסום בעיתון או באתר האינטרנט המקומיים.
- פרסום תמונה בלוח בית ספרי.
- הענקת תעודה המלווה במכתב אישי.
- הענקת שישינו התלמידים שזכו ליהנות מפעולות המתנדב/ת.
- קיום טקס הוקרה – מומלץ לקיימו במהלך שבוע ההוקרה הלאומי למתנדבים, שחל בחודש מרץ.
- שליחת מכתב ממנהל המוסד החינוכי ושליחת העתקים לגורמים עירוניים (רכז מתנדבים רשותי למשל).
- צירוף המתנדבים לפעילויות בית ספריות: טקסים וכד' הפקת סרטון או מצגת תודה.
- התייחסות לפעילותו של המתנדב/ת באירועים משמעותיים במהלך השנה (חגים, ימים נושאים).
- ציון יום ההולדת של המתנדב/ת, חשוב למצוא הזדמנויות מתאימות להוקיר בהן את פועלם של המתנדבים גם במהלך שנת הלימודים ולא רק בסיומה.
- אירוע רשותי לכלל המתנדבים.

המלצות לצוות החינוכי בעבודה עם מתנדבות/ים

1. מנהל המוסד החינוכי או מי מטעמו יקלוט את המתנדב/ת על ידי שיחה מקדימה בה יציג המנהל את צרכי המקום ותפקידי המתנדב/ת ויבוצע תיאום ציפיות ברוח נעימה, תוך מתן ביטוי ומקום למתנדב/ת להביע את רצונותיו/ה ושאיפותיו/ה במקום. מומלץ למנהל לקחת בחשבון את גילו/ה הצעיר של המתנדב/ת, את חוסר ניסיונו/ה כאיש צוות ואת המעבר החד מהיותו/ה תלמיד/ה לעובד/ת.
2. אחראי המתנדבים ידריך את המתנדב/ת בנוגע לכללי התנהגות המצופים ממנה/ו כאחד מאנשי הסגל החינוכי, הכולל גם את החתמתו על חוק למניעת הטרדה מינית, חובת דיווח בדבר עבירה וחיסיון המידע. יהווה איש הקשר ביניהם לבין המוסד, וישמש אוזן קשבת ומתן מענה לבעיותיהם/ם של המתנדבים/ות.
3. אחראי המתנדבות/ים / המחנך יגדיר למתנדב/ת את תפקידו/ה בהלימה לנאמר בעמוד 32 תבנה תכנית עבודה שנתית מפורטת .
4. המתנדב/ת לא ישאו באחריות בפעילות לימודית/חברתית ועל כן יצורף אליה איש צוות של המוסד.
5. המוסד יגדיר למתנדב/ת את הצרכים ואת רשימת התלמידים הזקוקים לסיוע. המורים העובדים עם הכיתות ידאגו להדריך את המתנדב/ת לגבי אופן העבודה עם הילדים.
6. על המוסד לדאוג למעטפת מקצועית ואישית למתנדבות/ים, יש להקפיד על תחושת המוגנות והשייכות של המתנדב/ת במסגרות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי.
7. מנהל המוסד יאפשר למתנדב/ת לקחת חלק בהכשרות המקצועיות הנדרשות מטעם הגוף המשלח.
8. מנהל המוסד או מי מטעמו יהיה אחראי לבצע מעקב נוכחות יומי / לאשר חופשות ומחלה- המוסד מחויב לדווח לעמותה ובאוגדן המתנדב על היעדרות המתנדב/ת בזמן. מנהל המוסד או מי מטעמו מתבקש לחתום על דוח השעות החודשי בשקיפות ובהתאם למעקב היומי שנעשה לאורך החודש החולף.

9. אין לשבץ מתנדב/ת לבד בכיתה (גם לא כמילוי מקום) או בשמירה בחצר. (האמור נוגע כמובן גם לתורניות חצר בהפסקות)
10. על כל אירוע חריג המתקיים במוסד בחינוכי ובו מעורב/ת מתנדב/ת יש לעדכן בנוהל אירוע חריג את נציגות משרד החינוך / נציגי עמותות משלחות.
11. אין להטיל על מתנדב/ת עבודות טכניות אשר אינן נוגעות למשימות לימודיות חינוכיות.
12. אין לדרוש ממתנדב/ת ללוות הסעות, טיולים ופעילויות כחלק מתפקידן/ם ובאחריותן/ם ללא נוכחות איש צוות בכל מקרה יש לדאוג להחזיר את המתנדב/ת, כמלווה משנית למקום היציאה.
13. מנהל המוסד החינוכי יהיה מודע כי המתנדבות/ים חותמים על מסמך המגדיר את תפקידם. (המסמך מופיע בנספחים).

קליטה מיטבית של המתנדבות/ים בגן הילדים

גננת יקרה,

חוברת זו תפתח בפניכם/ם צוהר לעולם המתנדבים והמתנדבות בשרות הלאומי אזרחי העושים את התנדבותם בגני הילדים.

בחוברת זו תוכלו למצוא רקע ובסיס חזוני ופדגוגי לטובת שילוב מיטבי של המתנדבות/ים בגני הילדים וכן תחשפו למעטפת הרחבה, לה זוכים המתנדבות/ים טרם הגעתן/ם לגנ"י ובמהלך שהותם בו.

השינויים העולמיים המואצים, המאפיינים את העשורים האחרונים, הביאו מערכות חינוך בעולם לידי הבנה, כי יש להרחיב את סל הכלים שישמש את התלמידות/ים בבגרותם. התשתית הנדרשת לכך היא יצירת תפיסה פדגוגית ושפה פדגוגית משותפת במערכת החינוך.

תפיסה זו, שואבת השראה מהמלצות פרויקט OECD Education 2030 ומפרורמות פדגוגיות מקבילות המקדמות מערכות חינוך מובילות ב - OECD מתוך שמירה על הצביון הייחודי של מערכת החינוך הישראלית.

המשותף לרפורמות הללו הוא תנועה מתפיסה פדגוגית מסורתית לתפיסת למידה עדכנית. התפיסה העדכנית מערערת על התפיסה המסורתית ומבוססת על עקרונות הידע המדעי שנצבר בעשורים האחרונים במדעי הלמידה.

תפיסה עדכנית זו מעודדת תלמידות/ים להגיע להבנה של רעיונות גדולים בתחומי הדעת, ומסייעת להם לפתח מיומנויות הפועלות בעזרת ידע זה לצורך יצירת ידע חדש מתוך עצמאות ובחירה חופשית. בתפיסה העדכנית מוגדרות שלוש מטרות למידה המשולבות זו בזו – גיבוש עמדות וערכים מנחים לחיים, הבנה של ידע ופיתוח מיומנויות להפעלת הידע בהקשרים שונים. מערכת החינוך הישראלית פועלת להגשמתן של ארבע מטרות-על.

מטרות אלו כוללות:

- יצירת בסיס ערכי והשכלתי משותף בקרב הלומדים.
- קידום שוויון הזדמנויות באמצעות צמצום הקשר בין תנאי החיים שהילד נולד אליהם לבין אופק אפשרויותיו.
- הכנת הלומדים לחייהם הבוגרים באופן שיאפשר להם לשגשג כפרטים
- סיוע ללומדים במימוש הפוטנציאל שלהם ועיצוב חייהם באופן שיקדם את השלומות (well being) שלהם בהווה ובעתיד.

מתוך שאיפה זו אנו למדים שתפקיד המתנדב/ת בגן הילדים דורש ממנו/ה להיות בעל/ת כישורים כמו: הכלה, הקשבה, אמפתיה ויכולת לתת מענה לימודי ורגשי לטובת הילדים שרואים בה/ו חלק מהצוות שמלווה את הגן.

במשך היום, תהיה המתנדב/ת שותפה/מלאה לכל הפעילויות המתקיימת בגן כמו: מפגשי בוקר, פעילויות במרחבי למידה שונים, משחקים מובנים, פעילויות בקבוצות קטנות, פעילויות בחצר ועוד. בנוסף, חשוב לצרף את המתנדב/ת לטיולים, מסיבות ואירועים מיוחדים, לשיבות צוות של הגן, אסיפות הורים ועוד.

לאורך השנה, אנו ממליצים לגננת להקדיש זמן ללוות את המתנדב/ת באופן הבא:

1. במסגרת שיחות אישיות, הכרות עם חזון הגן ובחינת ההתאמה האישית בינה/ו לבין המתנדב/ת.
2. אנו ממליצים לגננת להפנות אותה/ו לאתר של משרד החינוך, בו ניתן למצוא מענה רחב בנושאים שונים ומגוונים כמו: דרכי הוראה, כלים להוראה הטרוגנית בגן הילדים, ערכים, כלי עזר והוראה ועוד.

כל זאת, על מנת לאפשר למתנדב/ת להעביר פעילויות לילדי הגן בשיתוף ובהדרכתה של הגננת. אנו רואים בליווי המתנדב/ת, בשהותה במסגרת גן הילדים, מנוף לקידום התלמידים בכל מרחבי העשייה, כמו כן ליווי הגננת את המתנדבת יתרום לתפיסת היכולות והמענים שהמתנדבת תביא בעבודה למרחב הגן.

יחידות הוראה וכלים לשימוש המתנדב/ת מתוך אתרי משרד החינוך:

להלן קישור לאתרי משרד החינוך היכולים לשמש את המתנדב/ת ולטייב את פעילותה/ו בגן:

פרקטיקות להוראה איכותית:

<https://pop.education.gov.il/teaching-tools/teaching-practices>

כלים להוראה הטרוגנית:

<https://pop.education.gov.il/hahala-hishtalvot/ahala-pedagogit/ahala-ganey-yeladim>

יחידות הוראה בתחומים מגוונים:

<https://pop.education.gov.il/teaching-supporters>

חוברת זו מציעה לגננת ולמתנדב/ת, איך לטייב את כניסתם של המתנדבים/ת.

רשימת מטלות שעל הגננת ועל המתנדב/ת לבצע טרם תחילת פעילותו/ה בגן:

משימה	בוצע בתאריך	אחראי לביצוע
ריאיון היכרות עם הגננת- הכרת חזון הגן, נהליו וייחודו		
היכרות בין המתנדב/ת לאנשי הצוות הרלוונטיים בגן		
מילוי טפסים אישיים והחתמתם-נספח ד'		
הגדרת מרחבי הפעילות שבהם יכול/ה המתנדב/ת לפעול		
הגדרת נהלי עבודה (הגעה, קוד לבוש , מילוי דוח נוכחות..)		
בניית תוכנית עבודה אישית (מערכת שעות)		
קביעת לוח זמנים למפגשים עם המתנדב/ת לאורך השנה		
הכנת אוגדן לתומך חינוך והוראה- מתנדב/ת (המושגת על חוזר מנכ"ל)		

ליווי המתנדבות/ים:

שיחות אישיות

למתנדבות/ים חשובה מאוד התחושה שהם משמעותיים בתפקידם, שיש ביכולתם לשפר ולהשתפר ושאפשר לבחון את מידת הצלחתם בפעילות על פי מדדים מוגדרים. השיחות האישיות הינן, חלק חשוב בתהליך הליווי של המתנדבות/ים והן משקפות את תפקוד המתנדב/ת ביחס לתפקיד שהוגדר לה/ו. רצוי לאפשר למתנדב/ת להעלות את תחושותיה/ו ואת מחשבותיה/ו ביחס למוסד חינוכי ולצוות. תהליכי משוב הערכה והקשבה אישית, מעבירים מסר של מקצועיות ומעניקים למתנדב/ת תחושה שעשייתו חיונית ומשמעותית. חשוב לערוך שיחות עם המתנדבות/ים בהזדמנויות שונות. מוצע כי השיחות האישיות יכללו שיחת היכרות, שיחה אחת לפחות לצורך משוב ומעקב וכן שיחת סיכום.

יובהר, כי מטרת השיחות הינה לתת במה למתנדב/ת מחד ולגנות המלווה מאידך.

דוגמאות לשאלות:

- משהו טוב שאת/ה רוצה לספר עליו?
- עם אלו אתגרים את/ה מתמודד?
- האם המשימות שניתנות לך ברורות?
- האם אנשי הקשר זמינים עבורך ונותנים לך מענה?
- האם את/ה מרגיש שייך/ת?
- מה חסר לך בעבודתך?
- האם תרצה/י לשתף ביוזמה שהיית רוצה לקדם?
- האם ההכשרות מקדמות ונותנות לך כלים לעבודה עם ילדי הגן ולך באופן אישי?
- למידה סביב מקרה שהמתנדב/ת היו מעורבים בו.

אחריות בעלי התפקידים בגן הילדים בעבודה עם המתנדבות/ים:

גן הילדים היא יחידה ניהולית בפני עצמה מורכבת, שרבים בה התפקידים והמשימות. לאורח הבא מן החוץ, מערכת זו עלולה להיראות מבלבלת, חשוב שהמתנדב/ת ידע מי הכתובת לפניות לצד זאת, בעלי תפקידים בגן צריכים להיות מודעים, לנוכחותכם המשמעותית ככוח תוספתי, ככוח עזר במעשה ההוראה. עם זאת, קיימים בעלי תפקידים עיקריים שעל המתנדב/ת להכיר עם כניסתו למרחב הגן.

גננת

- בירור צרכים מדויקים של הגן.
- הכשרת הלבבות: שיח עם צוות הגן בנושא המתנדבות/ים ומקומם ותפקידם.
- כניסה מיטבית של המתנדב/ת - השמה מדויקת של המתנדב/ת לגן.
- בניית תוכנית אישית לכל מתנדב/ת: שעות מדויקות, פרטי השמה, פרטי משימה, אחריות ארגונית לוגיסטית: מקום ישיבה, עדכון לגבי היעדרות וכו'.
- ליווי שוטף: שיחות אישיות, מפגשי מתנדבות/ים, פתרון בעיות של המתנדבות/ים ושל הצוות בעבודה איתם.
- קשר שוטף עם עמותות ועם הרשות לפי צורך.
- הוקרה ופרדה מכובדת, הזמנה לאירועים.

סייעת

- הכשרת לבבות: לתת תחושה למתנדב/ת שהיא חלק מצוות הגן.
- סיוע למתנדב/ת בכל תחום בפעילותה בגן.
- שמירה על קשר רציף נעים ומכיל עם המתנדב/ת לטובת עבודתה עם הילדים.

נבקש להקפיד ביישום הנחיות אלה בכניסת המתנדב/ת לגן הילדים:

1. אין להטיל על המתנדב/ת כל פעילות שאינה לימודית חינוכית.
2. אין לשבץ מתנדב/ת לבד בגן (גם לא כמילוי מקום).
3. על כל אירוע חריג שקורה בגן שבו מעורב/ת מתנדב/ת, יש לעדכן בנוהל אירוע חריג את נציגות משרד החינוך / נציגי עמותות משלחות.
4. אין להטיל על מתנדב/ת עבודות טכניות אשר אינן נוגעות למשימות לימודיות חינוכיות.
5. אין לדרוש ממתנדב/ת ללוות הסעות, טיולים ופעילויות כחלק מתפקידן/ם ובאחריותן/ם ללא נוכחות איש צוות בכל מקרה יש לדאוג להחזיר את המתנדב/ת, כמלווה משנית למקום היציאה וזאת בשעות פעילות המוסד החינוכי תוך יידוע הגורם האחראי על המתנדב/ת מטעם משרד החינוך/רשות מקומית. (ובהלימה לחוזר מנכ"ל)

גננת יקרה,

מסמך הגדרות התפקיד עליו חותמות המתנדבות/ים מופיע בנספח ה'.

הוקרה:

מטרת ההוקרה, היא להעניק למתנדבות/ים את ההרגשה כי תרומתם חשובה ומשמעותית.

להלן מספר הצעות לביצוע ההוקרה:

- פרסום בעיתון או באתר האינטרנט המקומיים.
- הענקת תעודה המלווה במכתב אישי.
- הענקת שישינו ילדי הגן שזכו ליהנות מפעולות המתנדב/ת.
- קיום טקס הוקרה – מומלץ לקיימו במהלך שבוע ההוקרה הלאומי למתנדבות/ים, שחל בחודש מרץ.
- שליחת מכתב מהגננת ושליחת העתקים לגורמים עירוניים (רכז מתנדבות/ים רשותי למשל).
- צירוף המתנדבות/ים לפעילויות הגן: טקסים וכד' הפקת סרטון או מצגת תודה.
- התייחסות לפעילותו של המתנדב/ת באירועים משמעותיים במהלך השנה (חגים, ימים נושائيים).
- ציון יום ההולדת של המתנדב/ת, חשוב למצוא הזדמנויות מתאימות להוקיר בהן את פועלם של המתנדבות/ים גם במהלך שנת הלימודים ולא רק בסיומה.
- אירוע רשותי לכלל המתנדבות/ים.

נספחים

1. **חוזר מנכ"ל** - מתנדבים במוסדות חינוך-תומכי חינוך והוראה חשוון תשפ"ב.
אוקטובר 2021 - נספח א'
<https://apps.education.gov.il/mankal/Horaa.aspx?siduri=374>
2. ליווי המתנדבות/ים במוסד החינוכי - ביקורי למידה - נספח ב'
3. הצעה לסדנא לחדרי המורים בקליטה מייטבית של המתנדבים/ות - נספח ג'
4. טבלה מסכמת למיפוי משימות בקליטה, בשיבוץ, בהכשרה, בליווי והוקרה - נספח ד'
5. מסמך הסכמות בין מתנדב/ת למוסד החינוכי - נספח ה'
6. יישובים בחלוקה עפ"י מחוזות בהם משובצים/ות מתנדבים/ות - תשפ"ג - נספח ו'

חוזר מנכ"ל - מתנדבים במוסדות חינוך-תומכי חינוך והוראה חשוון תשפ"ב. אוקטובר 2021

מתנדבים במוסדות חינוך - תומכי חינוך והוראה

הוראת קבע מס' 0276 - חדש

תאריך פרסום: כ"א בחשוון תשפ"ב, 27 באוקטובר 2021 | הוראה תקפה מתאריך: 27.10.2021

הוראה זו עוסקת במתנדבים במוסדות החינוך בחינוך הרשמי ובחינוך המוכר שאינו רשמי, המשמשים תומכי חינוך והוראה. לשם כך הוגדרו המתנדבים כאנשים בוגרים, המגיעים אחת לשבוע לשעתיים לפחות או בוגרים המשרתים בשירות לאומי/אזרחי/שירות צבאי/ובשנת שירות המגיעים לשבוע עבודה מלא לצורך סיוע במוסד חינוכי (ללא שכר). ההוראה מנחה את המעורבים השונים בתהליך הקליטה של המתנדבים ובשגרת פעילותם במוסדות החינוך, ומבחינה בין התנהלות מחייבת לבין המלצות המיועדות למסגרת הפעילות בהתאם לאוכלוסיית התומכים.

הוראה חדשה זו מנחה את מערכת החינוך באשר לתהליך כניסת המתנדבים לבתי הספר ולגני הילדים בתפקידם כתומכי חינוך והוראה, ליוויים בשגרה, שילובם והוקרתם.

1. רקע

1.1 כללי

ההתנדבות היא ערך בעל חשיבות ומשמעות. ההתנדבות מאפשרת מעגל של נתינה וקבלה, ביטוי ערכי אהבת הזולת, נדיבות הלב, ערבות הדדית ומעורבות חברתית. קיימת חשיבות לקידום מעורבות של מתנדבים בבתי הספר ככוח עוזר תוספתי.

מוסדות החינוך יכולים לבחור האם לשלב אצלם מתנדבים אם לא, אך אם החליטו לשלבם, עליהם לעשות זאת באופן מיטבי למען התלמידים והצוות וכדי להבטיח את שביעות רצונם של המתנדבים ואת התמדתם. משרד החינוך משמש עוגן תמיכה פדגוגי אך המתנדבים מופעלים על ידי רשויות מקומיות או ארגוני מתנדבים.

1.2 הגדרות

מתנדבים: מי שפועל בהתנדבות, שלא בשכר, למען זולתו, על פי הפניה של גוף ציבורי המוסמך להפנות מתנדבים, וההתנדבות נעשית למטרות שיש בהן תועלת לאומית או ציבורית בהתאם לתקנות הביטוח הלאומי (מתנדבים), תשל"ח-1978.

מתנדבים במערכת החינוך הם מבוגרים מעל גיל 18 הפועלים במוסדות החינוך שלא בשכר ומבלי שמתקיימים בינם לבין הבעלות המנהלת והמפעילה את בית הספר או כל גורם אחר יחסי עובד-מעסיק. הפעילות ההתנדבותית נעשית במשך שעתיים לפחות מדי שבוע לימודים ולתקופה של שלושה חודשים לפחות ברציפות, ונועדה לסייע לתלמידים ולצוות בבית הספר בתגבור לימודי, חברתי או רגשי ובשיעורי העשרה. למען הסר ספק: מתנדבים לא יחליפו עובדי הוראה, ועובד הוראה המועסק על ידי המדינה, הרשות המקומית או הבעלות, לא יוכל לשמש כמתנדב במסגרת עבודתו (גם לא נוסף על עבודתו).

מלגאים: אנשים שקיבלו מלגה למטרות לימודים המחויבים לתרום לקהילה כחלק מתנאי המלגה, כאשר פעילותם נעשית במסגרת מוסד חינוכי - בית ספר או גן ילדים.

משרתים: חיילים בשירות סדיר, חניכי שנת שירות (המפוקחים על ידי מנהל חברה ונוער במשרד החינוך או אחרים), מתנדבים בשירות לאומי או בשירות אזרחי הפועלים במוסדות חינוך.

מוסדות חינוך: מוסדות חינוך רשמיים ומוסדות חינוך מוכרים שאינם רשמיים.

גורם מפנה: עמותות וארגונים אשר עוסקים בהפעלת מתנדבים, משרתים ומלגאים בתוך מערכת החינוך, בין אם הם נתמכים על ידי משרד החינוך ובין אם אינם נתמכים, ובכללם רשויות מקומיות המפעילות מתנדבים.

2. שילוב תומכי חינוך והוראה בפעילות המוסדית

תומכי חינוך והוראה מגיעים למוסדות החינוך ממסגרות מגוונות. חלקם פעילים במקומות עבודה, בארגונים או בעמותות הרשאים להפנות מתנדבים לפעילות התנדבות, חלקם משרתים, חלקם מופנים על ידי מחלקות המתנדבים ברשות המקומית.

מנהל המוסד החינוכי יקפיד על הפעולות האלה לטובת שילוב מיטבי של תומכי החינוך וההוראה ושל אוכלוסיית התלמידים והצוות החינוכי.

2.1. פירוט תהליך השילוב

תומכי החינוך וההוראה המשתלבים במוסד חינוכי יגיעו אליו כאמור דרך ארגון, עמותה או באמצעות הרשות המקומית אשר עליהם תחול החובה לבטחם על ידי המוסד לביטוח לאומי (ביטוח נפגעי עבודה) מפני נזקי גוף שעלולים להיגרם למתנדב בתוך כדי פעילויות ההתנדבות בדרך אליה ובחזרה ממנה, אם הרשות המקומית או הארגון/ עמותה פעלו בהתאם להוראות הביטוח הלאומי בעניין. הרשות המקומית והארגונים/ עמותות יבטחו את חבותם בגין הפעלת תומכי החינוך וההוראה בביטוח חבות בפני תביעות צד ג', ויחזיקו בפוליסת ביטוח חוקית ותקפה, שתכלול ביטוחים הולמים, בגבולות אחריות סבירים בהתאם לאופי ולהיקף פעילותם במשך כל תקופת הפעלת המתנדבים במוסדות החינוך והפנייתם.

לא ישולבו במוסד החינוכי תומכי חינוך והוראה שאינם רשומים באחד מהארבעה:

א. עמותה המוכרת על ידי המוסד לביטוח הלאומי להפעלת מתנדבים;

ב. גופים המוכרים להפעלת שירות לאומי שקיבלו הכרה מהרשות לשירות לאומי;

ג. ארגון שהתקשר בחוזה עם משרד החינוך להפעלת מתנדבים;

ד. רשות מקומית.

תהליך כניסת תומך החינוך וההוראה למוסד החינוכי חשוב ומרכזי שכן יש בו כדי להתוות את המשך הפעילות של תומך ההוראה מחד גיסא ושל מיצוי יכולותיו מול צורכי מוסד חינוכי מאידך גיסא. לשם כך על מנהל המוסד החינוכי או מי מטעמו לנהל בבית הספר אוגדן תומכי חינוך והוראה שבו יופיעו הפרטים שיפורטו בהמשך וכן הפעולות הנדרשות לצורך שילוב התומך במוסד החינוך.

מנהל המוסד החינוכי המעוניין שיפעלו מתנדבים בתחומו או מי מטעמו, יפתח אוגדן (לרבות תיקייה מקוונת) תומכי חינוך והוראה שיהיה מוגן מפני העברת המידע לגורמים מחוץ למערכת החינוך ללא הסכמה מפורשת בכתב מצד תומך ההוראה, ושבו יתועדו הפרטים והפעולות האלה:

א. פרטים אישיים – שם מלא, מספר תעודת זהות, מספר טלפון, כתובת וכתובת מייל.

ב. צילום תעודה מזהה של תומך החינוך וההוראה.

- ג. טופס הפניית מתנדב שהתקבל מהגורם המפנה.
- ד. לגבי תומך חינוך והוראה ממין זכר - אישור מעודכן לאותה שנת לימודים מטעם משטרת ישראל על היעדר עבירות מין בהתאם לחוק למניעת העסקת עברייני מין במוסדות מסוימים. יצוין כי על הרשות המקומית או העמותה/ארגון להפנות את המיועד להתנדבות למשטרה לצורך קבלת האישור או לציידו באישור במקרים שבהם העמותה/הארגון מקבלת מהמשטרה את האישור עבורו.
- ה. פרטי הגורם המפנה - עמותה/ארגון/רשות מקומית, פרטי איש הקשר.
- ו. תיעוד מפגש עם המתנדב לשיחה אישית, לקירוב לבבות ולתיאום ציפיות.
- ז. שם איש צוות שנבחר להנגיש את המידע הנדרש לתומך ההוראה בביצוע תפקידו וללוותו.
- ח. מסמך המעיד על הכשרה מתאימה שעבר תומך ההוראה להבנת תפקידו, ולהבנת המערכת שאליה הוא מצטרף. הכשרה כזו יכולה להיות על ידי הגוף המפנה או על ידי קורס הכשרה מקוון שנבנה לצורך כך.
- ט. תוכנית שנתית המגדירה משימות בתוך שיתוף פעולה עם תומך החינוך וההוראה.

2.2. שגרת העבודה והליווי

חשוב להכליל את תומך החינוך וההוראה במערך הכולל הקיים במוסד החינוכי. חשוב לבחון את מידת השתלבותו, לקיים עימו שיחות משוב תקופתיות, לדווח על הגעתו באוגדן תומכי החינוך וההוראה ולעקוב אחר התאמתו למשימה שאליה התנדב. רצוי לתת את הדעת לחיזוק תחושת השייכות של תומך החינוך וההוראה ולהוקרת פעולותיו באופן מכבד וראוי.

3. נהלים והסדרות

3.1. כללי

תומכי החינוך וההוראה במערכת החינוך מסייעים לצוותים ותלמידים בשגרת היום-יום. למען הסר ספק: תומכי ההוראה הם כוח עזר בלבד שאיננו בעל כל סמכות או אחריות בכל הנוגע להיבטים השונים של הוראת התלמידים לרבות לעניין קידומם והישיגיהם.

בשום מקרה לא יחליף תומך החינוך וההוראה איש מצוות ההוראה בעבודתו. תומך החינוך וההוראה לא יישאר עם כיתה ללא מורה, גם לא לדקות ספורות. ככלל, תומך החינוך וההוראה לא יחונך תלמיד בודד. הפעילות תתקיים בקבוצה של שני תלמידים ומעלה בנוכחות של אנשי צוות המוסד החינוכי ובמיקום שייעד מנהל המוסד החינוכי לכך.

3.2. עבודה פרטנית עם תלמיד

למרות הנאמר לעיל, במידת הצורך אפשר שתומך החינוך וההוראה יעבוד עם תלמיד באופן פרטני בתנאים האלה:

א. הלמידה תתקיים במרחב משותף ופתוח, אשר בו נמצאים ומשגיחים אנשי צוות נוספים, כגון כיתה, חדר מחשבים, ספרייה וכדומה.

ב. בהוראה מרוחק, מפגש של תומך חינוך והוראה עם תלמיד יחיד יתבצע רק לאחר שהורי התלמיד עודכנו ואישורו שהם נוכחים בבית בעת השיעור ורק אם המורה יכול להיכנס ולצפות בפעילות באופן מקוון והפעילות מתקיימת רק במהלך שעות הלימודים הרגילות.

3.3. איסור קבלת שכר ומניעת ניגוד עניינים

א. תומך החינוך וההוראה לא יקבל שכר על עבודתו ולא ייווצרו בשום שלב יחסי עובד-מעסיק בין תומך

ההוראה לבין המדינה או הרשות המקומית או הבעלות שמפעילה את המוסד החינוכי.
ב. אין לשלב במוסד החינוכי תומך חינוך והוראה כאשר קיים בשילובו חשש לניגוד עניינים בין פעילותו במוסד החינוכי לפעילויותיו האחרות.

3.4. חוסר שביעות רצון מתפקודו של המתנדב

אם קיים חוסר שביעות רצון מצד הצוות החינוכי לעניין תפקודו או התנהלותו של תומך החינוך וההוראה, נדרש לקיים שיחת הבהרה ולתעד את האמור בה, ובמידת הצורך לבקש מהגורם המפנה לדאוג להפסקת פעילותו של תומך ההוראה במוסד החינוכי לאחר שהוצג בפני הגורם המפנה התייעוד הרלוונטי.

3.5. מידע נוסף

על הגופים המפנים מתנדבים כתומכי חינוך והוראה למוסדות החינוך לפעול על פי נוהל הפניית מתנדבים, המפורט להלן:

1. יש להנחות, לתדרך ולהגדיר את תחום אחריותם של המתנדבים לקראת הפעילות ובכל שעות הפעילות.

2. יש לרכז ולנהל מעקב ורישום של המתנדבים.

3. יש לצייד מראש את המתנדב בטופס הפניית מתנדב.

4. יש למלא את ההפניה בשלושה עותקים: עותק אחד יינתן למתנדב, עותק אחד יועבר למוסד שבו הוא מתנדב ועותק אחד יישאר אצל הגורם המפנה לצורך מעקב - בכל מקרה אין לשלוח עותק לביטוח הלאומי.

5. יש להפנות את המתנדב לפעולת ההתנדבות לפני שהמתנדב התחיל בפעולת ההתנדבות.

6. יש לנהל יומן הפניות מתנדבים, ובו יירשמו שמות המתנדבים ושאר הפרטים שבטופס ההפניה. כמו כן יירשמו ביומן שינויים בהפניה המקורית, מייד לאחר שהחליט עליהם מי שנתן את ההפניה.

7. יש לספק לכל מתנדב הפניה למשך שנה אחת בלבד או קודם לכן, אם נקבע בה מועד מוקדם יותר לסיים.

8. יש לספק הפניה מחודשת למתנדב הממשיך בפעילותו מעבר לשנה אחת.

9. במקרה של תאונה יש להפנות את המתנדב, בצרף ההפניה, לשם הגשת תביעה למוסד לביטוח לאומי.

4. סיום תהליך ההתנדבות

4.1 הפסקת פעילות: מנהל המוסד החינוכי רשאי לדרוש מהגורם המפנה לדאוג להפסיק את פעילותו של תומך החינוך במוסד החינוך כאמור בסעיף 3 ה' בהנחיה זו.

4.2 שיחת סיכום והוקרה: בעת סיום ההתנדבות, בין אם ביוזמת המתנדב ובין אם בהחלטת המוסד החינוכי, יקיימו עימו המנהל או איש צוות מטעמו שיחת סיכום שבה יוקירו את התנדבותו, וכן יוערכו, ככל האפשר, פְּרָדָה מכובדת מהתלמידים או מהכיתה שלו.

ליווי המתנדבות/ים במוסד החינוכי-מנחה מטעם משרד החינוך

מטרת הביקור: למידה אודות שילוב המתנד/ת במוסד החינוכי

שם המוסד החינוכי: _____ תאריך הביקור: _____ משך זמן הביקור: _____

שותפים בביקור: _____ מספר המתנדבות במוסד החינוכי: _____

שם הרכזת מטעם העמותה: _____ מנחה מטעם משרד החינוך: _____

מידע קודם שיש לי על המוסד (ביקורים קודמים / אתגרים שעלו / פניות של מתנדבות...)

היגדים	1. כלל לא	2. במידה מועטה	3. במידה בינונית	4. במידה רבה מאוד	דוגמאות / ראיות על מה שראיתי בביקור
המתנדבת צמודה לכיתה אם במערכת שעות סדורה					
קיימת סדירות במערכת השעות לזמן של המורה המלווה עם המתנדבת					
מנהל המוסד החינוכי מכיר את המתנדבות					
המתנדבות פועלות במרחבי למידה שונים (כיתה / מרחב למידה / חדרי ספח / מסדרונות...)					
למתנדבות יש זמן להפסקות מוגדרות במערכת					
המתנדבות ממצות את שעות ההתנדבות במלואן					

מרחב פדגוגי					
היגדים	1. כלל לא	2. במידה מועטה	3. במידה בינונית	4. במידה רבה מאוד	דוגמאות / ראיות על מה שראיתי בביקור
התנדבות יודעת מה מצופה ממנה בליווי ותמיכה בתלמידים					
המורה מלווה את המתנדבת במתן כלים וחומרים לעבודה עם התלמידים					
המוסד החינוכי מנתב את המתנדבות בהתאם לצרכים					
עבודת המתנדבות היא קבועה על פי מערכת של כיתה / קבוצת תלמידים					
המתנדבת/ת נעזרת/ת באוגדן ההפעלה הניתן לה על ידי המנחות					
המתנדבת/ת מביעה/ה שביעות רצון מהתאמת התכנים לצורכי השטח					

מרחב אקלימי					
היגדים	1. כלל לא	2. במידה מועטה	3. במידה בינונית	4. במידה רבה מאוד	דוגמאות / ראיות על מה שראיתי בביקור
קיימת תחושת מסוגלות והעצמה למתנדבת					
למתנדבת יש כתובת במוסד החינוכי לפנות בכל צורך (אישי / מקצועי)					
למתנדבות יש מקום פיזי להפסקות					
ביה"ס מטפח ערוצי תקשורת ושיח מקדם עם המתנדבות (מנהל / אנשי צוות / יועצת ...)					

בעקבות הביקור

כמה מילים המסכמות את הביקור בהיבט של חוזקות / תובנות / נקודות לשיפור

פעולות להמשך (מתייחסות לכלל השותפים ולמוסד החינוכי)

פעולות	שותפים	לו"ז	אחריות לביצוע	סטטוס ביצוע

תובנה משמעותית, לי כמנחה שאני לוקחת איתי לשיפור והמשך שיתוף הפעולה:

על החתום

שם המנחה: _____

העתק: אגף תומכי חינוך והוראה - ורדה ורונית

הצעה לסדנא לחדרי המורים בקליטה מייטבית של המתנדבים/ות

מטרות

- המורים יכירו בתועלות שבשילוב תומכי הוראה בבית הספר.
- המורים יגדירו את הצרכים ששילוב המתנדבים ייתן להם מענה.
- המורים יבינו מה נדרש מהם לשילוב משמעותי של תומכי ההוראה בבית הספר.

משך המפגש: שעה וחצי

מהלך הפעילות

חלק א' - תרגיל עמדות על מתנדבים

נצייר על הרצפה ציר. צד אחד של הציר יוגדר ל"מסכים מאוד" והצד השני ל"לא מסכים כלל", תחתיו יוגדר ל"מסכים חלקית". נקרא למורים היגדים שונים בנושא עמדות על מתנדבים ונבקש מהם לעמוד בצד המבטא את הסכמתם עם ההיגד. בין היגד להיגד, המנחה ישאל את המורים מדוע בחרו לעמוד במקום מסוים ולהגדים את טענתם.

- מתנדבים אינם יציבים. קשה מאוד לסמוך עליהם.
- מתנדבים אינם אנשי מקצוע ולכן אינם יכולים לעזור לתלמידים.
- מתנדבים הם אנשים טובים.
- מתנדבים הם כוח עבודה זול, תמיד עדיף מתנדבים על פני עובדים.
- מתנדבים באים מרצונם החופשי ולכן אין צורך להשקיע מאמץ בלשמר אותם.
- מתנדבים הם אגואיסטים, הם בהכרח מרוויחים דבר מה מההתנדבות.
- מתנדבים הם חברים שווים בצוות, הם צריכים להיות מעורבים בתהליכי קבלת ההחלטות.
- מתנדבים צריכים לעשות כל מה שמבקשים מהם בלי לשאול שאלות.
- מתנדבים מפרעים יותר משהם מועילים.
- מתנדבים מסוגלים לעשות שינוי חברתי ממשי אם רק נותנים להם את הכלים לכך.
- מתנדבים תורמים מיומנויות וידע שיכולים להרחיב את תחומי העשייה של בית הספר.
- מתנדבים מגיעים כי אין להם משהו אחר לעשות.
- מתנדבים יכולים לתרום מניסיונם האישי.
- המתנדבים יכולים להגיע לתלמידים בדרך אחרת, בעזרתם אפשר להכיר את התלמידים מזווית אחרת.
- התלמידים מחכים למתנדבים.
- המתנדבים תורמים לאקלים החברתי של בית הספר.
- המתנדבים יודעים לתמוך בנו כשאנחנו צריכים עזרה בעבודתנו.
- המתנדבים מדביקים אותנו ברצון לתרום לחברה.
- בית הספר אהוד יותר בקהילה בזכות המתנדבים.

חלק ב' - נתונים והגדרות

נעבור עם המורים על מידע אודות מתנדבים בישראל, כפי שמופיע באתר המועצה הישראלית להתנדבות: אתר המועצה הישראלית להתנדבות

חלק ג' - הצגת תוכנית תומכי ההוראה, שיח עם מתנדבים

בבית ספר שפועלים בו תומכי הוראה, נערוך פאנל שיח איתם על התוכנית ועל תחושות שלהם בהתנדבות. אם אין פעילים מתנדבים בבית הספר, אפשר לבקש מאחת העמותות המפעילות מתנדבים בתוכנית להביא מתנדב או שניים שיציגו את עבודתם.

הצעה לנושאים לשיחה:

- מתי התחלת להתנדב ומדוע בחרת להתנדב בבית ספר?
- תאר בקצרה את התפקיד (מי מוטב התנדבות, איזו הכשרה קיבלת, מי מלווה אותך, מה אתה אוהב בתפקיד).
- מהם לדעתך מפתחות להצלחת התוכנית בבית הספר?
- ספר על הקשר עם התלמידים ועם צוות בית הספר.
- האם תרצה לשאול שאלות את צוות בית הספר?
- הצעה לנושאים לשיחה עם צוות המורים:
- מה הרשים אתכם במיוחד בדברי המתנדבים?
- איזה דבר חדש למדתם על התוכנית?
- מה עוד הייתם רוצים לדעת שלא נאמר בפאנל?
- מה לדעתכם תפקיד הצוות בתוכנית?

חלק ד' - עיצוב תוכנית תומכי ההוראה בבית הספר שלנו

- נחלק את חדר מורים לכמה קבוצות, כל קבוצה תדון בסוגיה אחרת
- הגדירו תפקידים למתנדבי התוכנית: הגדירו את צורכי בית הספר ואת תחומי העשייה שבהם מתנדבים יכולים להשתלב ולחוש משמעותיים, הגדירו מטרות, מדדי הצלחה וכישורים נדרשים.
 - תפקיד הצוות: הגדירו את תפקידי הצוות לעבודה נכונה עם המתנדבים, הגדירו הכשרה וכלים הנדרשים לצוות לעבודתם עם מתנדבים.
 - תפקיד המתנדבים:
- הגדירו אילו כישורים ומיומנויות נדרשים מהמתנדבים, מהן הזכויות והחובות של מתנדב בבית ספר, הגדרת ממדים להצלחה, הגדרת צורכי המתנדבים, הגדרת תפקיד בית הספר ותפקיד העמותה המלווה ביחס להתנדבות.
- כל קבוצה תציג את עיקרי הדברים שעלו בדיון.

חלק ה' - סיכום מפגש

כל מורה יציג במילה ציפייה שלו לקראת התחלת התוכנית בבית הספר. המורה האחראי לתוכנית יציג בקצרה את התהליך לקראת קליטת המתנדבים ואת הנדרש מהמורים.

כתבה: מימי סימבליסטה, המועצה הישראלית להתנדבות.

מנהל מוסד חינוכי / גננת יקרה

סיכמנו עבורכם, את תהליכי המיפוי, קליטה, שיבוץ, ליווי והוקרה, שיהוו עבורכם עוגן בתהליך הקליטה של המתנדבים/ות במוסדות החינוך.

משימות עקריות	אחריות לביצוע	בוצע בתאריך
היערכות מקדימה	היערכות בית הספר להפעלת מתנדבים: איתור צרכים, הגדרת אחראי מתנדבים, בניית מנגנון הפעלה לפעילות המתנדבים, הכשרת הלבבות: שיח עם חדר מורים בנושא המתנדבים ומקומם בבית הספר	
קליטה ושיבוץ המתנדב/ת	מינוי אחראי לתומכי ההוראה בבית הספר	
קליטה ושיבוץ המתנדב/ת	מפגש היכרות וריאיון בין המנהל ובין תומך ההוראה	
	חתימת על מסמך הסכמות בין בית הספר ותומך ההוראה	
	וידוא קיום אישור היעדר עבירות מין לגברים	
	השמה מדויקת של המתנדב למורה ולתלמידים	
	בניית תוכנית אישית לכל מתנדב: שעות מדויקות, פרטי השמה, פרטי משימה	
	היכרות עם מזכירות בית הספר ועם צוות הניהול לפי הצורך	
	אחריות ארגונית לוגיסטית: מקום ישיבה, עדכון לגבי היעדרות הכיתה וכו'	
	בניית תיק מסמכים למתנדב/ת: המכיל תוכנית אישית, מערכת שעות, מסמך הסכמות חתום, אישור היעדר עבירות, פרטי התקשרות עם המתנדב/ת, דו"ח מעקב שעות מתנדב/ת	
ליווי המתנדב/ת בתמיכתו בתלמידים	ליווי שוטף: שיחות אישיות, מפגשי מתנדבים כסדירות אירגונית	
ליווי המתנדב/ת בתמיכתו בתלמידים	פתרון בעיות של המתנדבים ושל הצוות בעבודה איתם	
	קשר שוטף עם נציגי העמותות ועם הרשות לפי צורך	
	קשר שוטף עם המנחות על פי צורך	
	קשר שוטף עם המתנדבים העובדים עם תלמידי הכיתה לביור קשיים ומסקנות	
	קשר עם המתנדב לבחינת ההתקדמות והעבודה המשותפת	
	סיור בבית הספר והגדרת מרחבי הפעילות שבהם יכול המתנדב/ת לפעול	
	הכנת חומרי למידה לעבודה של תומך ההוראה עם התלמיד	

משימות עקריות	אחריות לביצוע	בוצע בתאריך
הכשרה		לאפשר למתנדב/ת לצאת לימי הכשרה ופיתוח מקצועי
		לאפשר למתנדב/ת במה לממש את הכלים שלמד/ה במסגרת התנדבותה/ו
		לאפשר למתנדב/ת לקדם יוזמות מטעמה/ו בהלימה לצורכי המוסד החינוכי
		לסייע למתנדב/ת להתנסות בכלים חדשים שלמד/ה
הוקרה		קיום טקס הוקרה קהילתי
		הענקת תעודה המלווה במכתב אישי
		צירוף המתנדבים לפעילויות בית ספריות: טקסים וכד' הפקת סרטון או מצגת תודה
		התייחסות לפעילותו של המתנדב/ת באירועים משמעותיים במהלך השנה (חגים, ימים נושאתיים)
		ציון יום ההולדת של המתנדב/ת
		אירוע רשותי לכלל המתנדבים

הגדרת תפקיד המתנדב/ת במוסד החינוכי

מנהל יקר, לתשומת ליבך מסמך הגדרת התפקיד עליו חותמות המתנדבות/ים.

מתנדב/ת יקר/ה ברוכה הבאה

להלן הגדרת תפקיד המתנדב/ת במוסד החינוכי

1. יש לקיים ראיון עם מנהל המוסד החינוכי או מי מטעמו, להיכרות ולמידה על בית הספר כארגון. (חזון, תפיסת עולם...)
2. חתימה על מסמך הכוונות, בשיתוף מנהל המוסד החינוכי, או מי מטעמו ונציג/ה מטעם העמותה.
3. תחום ההתנדבות יהיה בהלימה לצרכי הכיתה/המוסד החינוכי.
4. הגעה בזמן למקום ההתנדבות, בהלימה למערכת השעות שנקבעת מראש.
5. נוכחות מלאה בהכשרות ובליוויים.
6. שמירה על אתיקה מקצועית.
7. מומלץ להיות מעורבת וליזום פעילויות ייחודיות.
8. חשוב ורצוי, לשתף את המחנכת ו/או הרכזת ו/או המנחה בקשיים, דילמות ואירועים חריגים.
9. יש להגיע בלבוש הולם ולשמור על כללי התנהגות בהתאם לתקנון המוסד החינוכי.
10. חשוב לשתף את הרכזת/המנחה, בקשיים/אתגרים העולים בתהליך העבודה כמו כן חשוב ורצוי לשתף אף בהצלחות.

על החתום, שם המתנדב/ת: _____

גננת יקרה, לתשומת ליבך מסמך הגדרת התפקיד עליו חותמות המתנדבות/ים.

מתנדב/ת יקר/ה ברוכה הבאה

להלן הגדרת תפקיד המתנדב/ת בגן הילדים

1. יש לקיים ראיון עם הגננת, להיכרות עם הגן כמוסד חינוכי. (חזון, תפיסת עולם...)
2. חתימה על מסמך הכוונות, בשיתוף הגננת.
3. תחום ההתנדבות יהיה בהלימה לצרכי הגן.
4. הגעה בזמן למקום ההתנדבות, בהלימה למערכת השעות שנקבעה על ידי הגננת.
5. נוכחות מלאה בהכשרות ובליוויים.
6. שמירה על אתיקה מקצועית.
7. מומלץ להיות מעורבת וליזום פעילויות ייחודיות.
8. חשוב ורצוי, לשתף את הגננת ו/או הרכזת ו/או המנחה בקשיים, דילמות ואירועים חריגים.
9. יש להגיע בלבוש הולם ולשמור על כללי התנהגות בהתאם לתקנון הגן.
10. חשוב לשתף את הרכזת/המנחה, בקשיים/אתגרים העולים בתהליך העבודה כמו כן חשוב ורצוי לשתף אף בהצלחות.

על החתום, שם המתנדב/ת: _____

יישובים בחלוקה עפ"י מחוזות בהם משובצים/ות מתנדבים/ות - תשפ"ג

מס' מתנדבים	ישוב	מחוז
43	אבו סנאן	א"י
7	אבטין	
14	אכסאל	
8	אעבלין	
2	אשחר	
28	בועיינה-נוג'ידאת	
19	בוקעאתא	
55	ביר אל-מכסור	
38	בית ג'ן	
35	בסמת טבעון	
21	בענה	
10	ג'דידה-מכר	
49	ג'ולס	
1	גבעת אבני	
1	דחי	
23	דייר אל-אסד	
9	דייר חנא	
1	דמיידה	
1	הסוללים	
4	הרדוף	
60	זריר	
2	חואלד	
2	חוסניה	
50	חורפייש	
9	חמאם	
1	טבריה	
47	טובא-זנגריה	
4	טייבה (בעמק)	
21	טמרה	
6	טמרה (יזרעאל)	
43	יאנוח-ג'ת	
8	יפיע	

מס' מתנדבים	ישוב	מחוז
29	אבו ג'ווייעד (שבט)	דרום
27	אבו קורינאת (שבט)	
32	אבו תלול	
13	אום בטין	
2	אטרש (שבט)	
33	אל סייד	
18	אעצם (שבט)	
53	ביר הדאג'	
28	דריג'את	
71	חורה	
6	כחלה	
124	כסיפה	
33	לקיה	
2	מדרשת בן גוריון	
8	מולדה	
2	מכחול	
7	מסעודין אל-עזאזמה	
10	נווה מדבר	
8	ערד	
116	ערערה-בנגב	
6	קודייראת א-צאנע (שבט)	
18	קצר א-סר	
197	רהט	
48	שגב שלום	
93	תל שבע	
984	סה"כ	
3	אבו גוש	ירושלים
385	ירושלים	
10	עין נקובא	
8	עין רפא	סה"כ
406		

ישובים בחלוקה עפ"י מחוזות בהם משובצים/ות מתנדבים/ות - תשפ"ג

מחוז	ישוב	מס' מתנדבים
א"ת	סלמה	25
	ע'ג'ר	5
	עוזייר	28
	עילוט	33
	עין אל אסד	7
	עין מאהל	5
	עין קנייא	2
	עכו	22
	עפולה	1
	עראבה	6
	עראמשה	2
	ערב אל נעים	1
	פקיעין (בוקייעה)	45
	צנדלה	1
	צפת	1
	קרית שמונה	1
	ראמה	82
	ראס אל עין	1
	ראס עלי	1
	רומאנה	1
	רומת הייב	6
	ריחאניה	1
	ריינה	32
	רמת ישי	2
	שבלי - אום אל-גנם	53
	שייח דנון	3
	שעב	18
	שפרעם	71
	סה"כ	1,788

מחוז	ישוב	מס' מתנדבים
א"ת	ירכא	125
	כאבול	18
	כדורי	1
	כמאנה	3
	כסרא-סמיע	71
	כעביה-טבאש-חג'אג'רה	40
	כפר ורדים	1
	כפר יאסיף	3
	כפר כמא	10
	כפר כנא	23
	כפר מנדא	95
	כפר מצר	8
	מג'ד אל-כרום	15
	מג'דל שמש	15
	מג'אר	126
	מגדל העמק	1
	מוקביילה	7
	מזרעה	1
	מכמנים	1
	מנשית זבדה	2
	מסעדה	2
	מעלות-תרשיחא	14
	מרחביה	1
	משהד	3
	נאעורה	7
	נוף הגליל	8
	נחף	30
	ניין	10
	נצרת	17
	סאג'ור	17
	סולם	1
	סח'נין	34

ישובים בחלוקה עפ"י מחוזות בהם משובצים/ות מתנדבים/ות - תשפ"ג

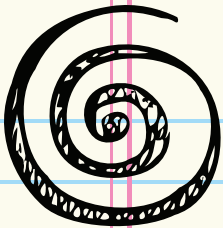
מחוז	ישוב	מס' מתנדבים
חיפה	אום אל-פחם	9
	באקה אל-גרביה	8
	ג'סר א-זרקא	1
	גבעת חיים	1
	דאלית אל-כרמל	47
	חיפה	1
	מעלה עירון	14
	עספיא	36
	פורידיס	7
	קרית טבעון	1
	סה"כ	125
מרכז	טייבה	9
	טירה	5
	כפר ברא	2
	לוד	9
	צור יצחק	1
	קלנסווה	4
	תל אביב	3
ת"א	סה"כ	33
	סה"כ	3,336

רמ"ק / תולנל / מסקנל

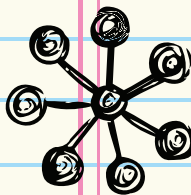
תולנל

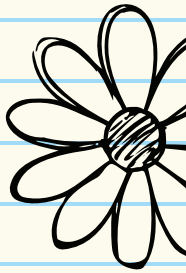
הלח"ר / תולנל / מסנל

הלח"ר / תולול / מסגול

הלח"ק / תולול / מסקול

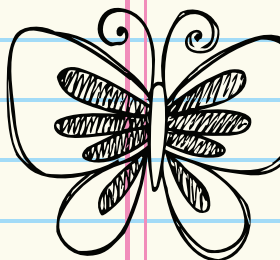

חלול אלכור ←

הלח"ר / תולנ"ר / מסנ"ר

אנשי חינוך יקרים,

אנו גאים ושמחים להגיש לכם חוברת שתלווה אתכם בהפעלת המתנדבות/ים במערכת החינוך. בחוברת זו תוכלו למצוא הנחיות, המלצות וכלים לקליטה מיטבית, מערכי שיעור לחדר המורים ולליווי המתנדבות/ים, פרטי עמותות ופרטי התקשרות עם האגף והרפרנטים הרלוונטים.

החוברת קיימת גם בגרסה דיגיטלית באתר אגף תומכי חינוך והוראה/פורטל מוסדות חינוך.